

Assoc. Prof. **Andriy Ulishchenko**, PhD, Kyiv Medical University (Ukraine, Kyiv)

STUDYING UKRAINIAN AS A FOREIGN LANGUAGE: A CULTURAL CONTEXT

Introduction. A necessary factor in the high level of effectiveness of mastering the Ukrainian language as a foreign language is the contextualization of learning, which contains both cultural and didactic components. An important task of the Ukrainian language course for foreign students is not only learning the language, but also gaining the opportunity to successfully adapt to a completely new cultural milieu. This course creates an enabling environment for meeting different cultures and is also an important component of intercultural education. However, opportunities to make full use of the Ukrainian language course as a foreign language as an instrument of intercultural communication are not always sufficiently realized in higher education institutions.

Relevance to issues. Conducting classes in a multinational group, especially when students have acquired certain language skills, involves the use of elements of intercultural learning and creates favorable conditions for the formation of intercultural competence, which is an important task of language training for foreigners.

Purpose. Consideration of possibilities of integration of elements of intercultural education into the course of Ukrainian as a foreign language for foreign students studying in the multicultural environment of domestic universities.

Methods. Analysis of the related literature, study observation and interviewing of foreign students, selection of a representative fact group, interpretation of the information received. The answers received from students during the interview testify to the superiority of positive emotions, which determine the desire to get acquainted with a new culture, the mental characteristics of people, the motivation to study, expectations of certain benefits, comforts, satisfaction in the future with the results of their success.

Results. The analysis of the results of work with foreign students at the Kyiv Medical University showed that the formation of a secondary linguistic personality is successful when the non-native language is studied in a certain context new to the foreigner cultural environment, because such a context of acquisition of linguistic competences is very important. An effective tool for the formation and development of a secondary linguistic personality, its intercultural competence and a high level of motivation is, for example, a student academic club, which involves

both foreign and domestic students. Boys and girls prepare small reports of different thematic orientation, accompany them with bilingual presentations, which promotes the practical implementation of the principle of dialogical learning (foreign students integrate Ukrainian-language fragments into their messages, focusing on the main points of the topics and domestic students use English-language fragments).

Conclusions. Increasing the level of motivation is facilitated by the contextual approach used by the teacher, who chooses the appropriate cultural components, encourages students to overcome certain social communication barriers and to use more opportunities to communicate with native speakers, to seek to better understand the mental peculiarities of native speakers.

Keywords: intercultural communication, Ukrainian as a foreign language, cultural competence, intercultural education, contextual approach.

ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: КУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ

Вступ. Необхідним чинником високого рівня ефективності опанування української мови як іноземної є контекстуалізація навчання, що містить як культурологічний, так і дидактичний компоненти. Важливим завданням курсу української мови для іноземних студентів є не тільки вивчення мови, але й набуття можливості успішно адаптуватися до цілком нового культурного середовища. Цей курс, створюючи сприятливі умови для зустрічі різних культур, є також важливим компонентом інтеркультурної освіти. Однак можливості повноцінно використовувати курс української мови як іноземної в ролі інструменту міжкультурної комунікації не завжди достатньою мірою реалізуються у вищих навчальних закладах.

Відповідність проблематиці. Проведення занять у багатонаціональній групі, передусім у тому разі, коли студенти вже набули певних мовних навичок, передбачає використання елементів міжкультурного навчання і створює сприятливі умови для формування міжкультурної компетенції, що є важливим завданням мовної підготовки іноземних громадян.

Мета. Розгляд можливостей інтеграції елементів міжкультурної освіти в курс української мови як іноземної для іноземних студентів, які навчаються в полікультурному середовищі вітчизняних університетів.

Методи. Аналіз пов'язаної з темою дослідження літератури, спостереження за навчальною діяльністю та інтерв'ювання студентів-іноземців, вибір репрезентативної групи фактів, інтерпретація отриманої інформації. Переважна більшість відповідей, отриманих від студентів під час

інтерв'ювання, свідчить про перевагу позитивних емоцій, що визначають не тільки бажання познайомитися з новою культурою, ментальними особливостями людей, мотивацію до навчальної роботи, а також очікування певних переваг, зручностей, задоволення у майбутньому результатами своєї успішності.

Результати. Аналіз результатів роботи з іноземними студентами в Київському медичному університеті показав, що формування вторинної мовної особистості успішно відбувається в тому разі, коли нерідна мова вивчається у певному контексті нового для іноземця культурного середовища, оскільки такий контекст набуття лінгвістичних компетенцій відіграє роль важливого мотиваційного чинника. Ефективним інструментом формування і розвитку вторинної мовної особистості, її міжкультурної компетентності, високого рівня вмотивованості є, наприклад, студентський науковий гурток, до роботи якого залучено як іноземних, так і вітчизняних студентів. Юнаки і дівчата готують невеликі доповіді різної тематичної спрямованості, супроводжують їх двомовними презентаціями, що сприяє практичному втіленню принципу діалогічності у навчанні (іноземні студенти інтегрують у свої повідомлення україномовні фрагменти, де зроблено акцент на основних положеннях презентованої теми, а вітчизняні студенти – англomовні фрагменти).

Висновки. Зростанню рівня мотивації сприяє контекстний підхід, застосований викладачем, який обирає відповідні цікаві для студентів культурологічні складові, спонукає долати певні соціальні комунікативні бар'єри і використовувати більше можливостей спілкуватися із носіями мови, прагнути краще зрозуміти ментальні особливості носіїв мови країни, у якій певний час проживає студент-іноземець.

Ключові слова: інтеркультурна комунікація, українська мова як іноземна, культурна компетенція, міжкультурна освіта, контекстний підхід.